

Prevod sa engleskog Radoslav B. Čugalj

Juniper Perlis

NENAD BOGDANOVIĆ, Performans "JA SAM BOGAT UMETNIK"

Chashama, Inc., Njujork, SAD, 07. 10. 2005.

Performans "ČOVEK GALERIJA – KOMUNIKACIJA BOJAMA II"

FusionArts Museum, Njujork, SAD, 09. 10. 2005.

Nedavni performansi Nenada Bogdanovića u Njujorku "Čovek galerija – komunikacija bojama II" u FusionArts muzeju i "Ja sam bogat umetnik" na međunarodnom festivalu performansa "Currency International" u Chashama galeriji, naglašavaju odnos između tela, publike, vlasništva, produkcije i trgovine.

Nenad je obukao svoje odelo bogatog umetnika, izgledajući samopouzvano i uglađeno i nadgledao je stvaranje originalnih dela na papiru od strane publike, a na njegov zahtev. Mogla sam čuti koncentrisani žamor tokom sat vremena dok je ova grupa umetnika i ljubitelja umetnosti ulagala sebe u stavljanje slika na papir. Kad su završili, Nenad je kačio slike na zid, i dodao svoj potpis i cenu. Iako je odgovor na ovo primarno bio humorističan kad sam videla slike okačene na zid mogla sam reći da je komad funkcionisao kao ironični komentar komercijalne umetničke produkcije. Razmišljajući o ovom komadu prisiljena sam da priznam razorni uticaj vlasništva i novca i identiteta, čak i u performansu, koji se bori da razmontira tradicionalna obeležja umetničke produkcije. Nenadov "Ja sam bogat umetnik" skuplja svoju snagu iz vlastite aktuelnosti. To nije metaforičko postavljanje, već konkretno iskustvo. Publika je crtala svoje slike na Nenadov zahtev, ali je bila prevarena njegovim nedostatkom otkrivanja,

iako je kroz ovu manipulaciju to značenje stvoreno.

Nenadov performans "Čovek galerija – komunikacija bojama II" u FusionArts muzeju je deo dvanaestogodišnjeg projekta. Ovi performansi postoje kao izložbe održane na njegovom telu. Ova konkretna izložba bila je u vezi sa Nenadovim ranijim performansom održanim u Japanu 1997. godine. U oba performansa su korišćene boje olimpijskih krugova. Pošto je publika bila formirana od toliko međunarodnih umetnika, to je bilo naročito značajno. Tokom slikanja na Nenadovom telu, implicitno takmičenje između učesnika bilo je ekstremno izraženo. Kako se sa vremenom kompozicija otkrivala, sukob između slika i boja odslikavao je sukob između ljudi. Dvoje najaktivnijih u slikanju na Nenadovom telu bili su muško/ženski par koji inače radi zajedno. Oni su oponašali međusobne crteže i delili četkice, koristeći ovu priliku da izraze vlastitu vezu i možda smanje vrednost drugih slikajući preko postojećih crteža. Bilo je prilično zanimljivo predviđati kad će ti slikari zakoračiti korak unazad i, ruku prekrštenih na grudima, raz-

J. Perlis

gledati svoj rad. Nenad, pogleda izgubljenog u daljini tokom tridesetak minuta, postao je objekat, mesto za kreativni potencijal drugih. Uprkos zgužvanom, neurednom, čudnovatom prostoru rada, mnogi su bili inspirisani da učestvuju u ovom performansu. Ipak, činilo se da su spremni da izgube poštovanje prema umetniku kao ljudskom biću i izvedu vlastite ciljeve u kreativnosti i izražavanju na njegov račun. Ovi performansi su se dobro ogledali jedan u

drugom u smislu da je prvi bio akcija u kojoj je umetnik tražio tuđu kreativnost za sebe, a u drugom je umetnik bio tražen za kreativnost drugih. U Njujorku gde su performansi i druge alternativne umetnosti shvaćene u kontrastu sa komercijalnom umetnošću, Nenad uspešno razdvaja ovaj diskurs dvojnosti.